

MAVILÁG

Cluj-Kolozsvár, 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Péntek, november 9.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Regina Maria (v. Deák Fe-
renc-u.) 36. — Telefon 194. —
Előfizetési ár: egész évre 750 lej,
félre 380 lej, negyedévre 200
lej, egy hónapra 70 lej. Külföldre
ezeknek az áraknak kétszerese.
— Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés ára: egy szó 2 lej,
legkisebb apróhirdetés ára 25 lej.
— Kéziratokat nem adunk vissza.

IDEGESSÉG A KORMÁNYVÁLSÁG ELHUZÓDÁSA MIATT

Titulescu megérkezett és megkezdte tárgyalásait

A volt külügyminiszter a kisebbségi kérdésről is fontos nyilatkozatot tett
Râmniceanu semmitőszéki elnök vezetése alatt hivatalnokkormányt kombinálnak

(Bukarest) Titulescu tegnap este a Simplonról az országba érkezett és vonata ma reggel 7 óra 20 perckor be-
ért Bukarestbe. A határon több új-
ságíró várta és kérdésekre azt vála-
szolta, hogy hazajött, mert ő az ország
hivatalnok, akinek a régenstanács hi-
vatlára haza kellett jönnie. A helyzet-
ről való véleményét nem közölte Titu-
lescu, csupán annyit mondott, hogy
még nem ismeri a helyzetet a maga
teljes tisztaságában, előbb tájékozódni
akar és csak azután formál majd véle-
ményt.
A magyar újságírók kérésére Titu-
lescu ezt mondta a kisebbségi kér-
désről:
— Mint Románia népszövetségi

képviselője, meggyőződést szereztem
arról, hogy milyen fontos ez a kérdés
az országra nézve. Remélem, hogy a
közeljövőben ebben a tekintetben is
tisztázódni fog a helyzet, azonban ter-
mészetesen a kisebbségeknek is telje-
síteniük kell az állam iránti kötelezett-
ségeiket.
Az Adeverul tudni véli, hogy Maniu
táviratilag közölte Titulescuval: nem
lép be koncentrációs kormányba. Er-
re Titulescu táviratilag közölte a ré-
genstanáccsal, hogy csak az esetben
vállalná egy nemzeti kormány elnök-
ségét ha abban az összes pártok, te-
hát Maniuek is résztvesznek. Ezzel te-
hát Maniuek is résztvesznek. Ezzel te-
hát Titulescu missziója meghiusult
volna.

rült a hatalomról. A továbbiakban ki-
fejtette a szociáldemokrata párt állás-
pontját a közeledő új választásokra vo-
natkozólag, amelyeken a párt a nem-
zeti parasztpárttal fog együtt küzdeni.
A gyűlést Ujhelyi Ferenc beszéde
zárta be, melynek befejeztével az egy-
begyűlt tömeg a legnagyobb rendben
szétoszlott.

MA IRJÁK ALÁ A ROMÁN —NÉMET EGYEZMÉNYT

A pénzügyminisztérium köréből
jelentik, hogy Oromulu utasítást ka-

Megindul a közvetlen telefonforgalom Buda- pest és Newyork között

(Budapest) November tizedikén
megindul a közvetlen telefonforga-
lom az Unióval, ami óriási ese-
ményszámba megy Budapesten.
Direkt hálózatot létesítettek eddig
Kanadával, Mexikóval, Kubával és
az Egyesült államok összes pontjait-
val. A telefonbeszélgetést Budapest-
London között kábel vezeték fogja
továbbítani, London-Newyork kö-
zött rádiótelefonnal értekeznek,
míg Newyorktól tovább újra kábel
fogja a telefonszolgálatot teljesí-
teni. Háromperces Amerikai beszél-
getés kétszázkilencvennégy pen-
gőbe fog kerülni, ami majdnem
nyolcezer lejt tesz ki.

100 MÉTERREL TÖR ELŐRE ÓRÁN- KÉNT AZ ETNA LÁVAFOLYAMA

(Catania) Az Etna újabb kitörése
páni rémületet keltett a környék
lakosságában. A tüzhányó lávafol-
yama óránként 100 méterrel tör
előre és ma hajnalban elérte a va-
súti vonalat. A síneket és a va-
súti felszerelést már előzőleg fel-
szedték és rendszeres hajójáratot
létesítettek Catania és Messina kö-
zött, amely a lakosság és a vasut
holmiait szállítja biztos helyre.

Moscalit a főlavafolyam egyelőre
elkerülte és a várost csak kisebb
kár érte. Az Etnából kifolyó láva-
tömeg eddig még csak kisebb puszt-
ítást végzett. A környék közsé-
geit és városait azonban a hatósá-
gok rendszeresen kiürítik az esetle-
ges nagyobb szerencsétlenség elhá-
rítása végett.

A táviróforgalmat Palermón ke-
resztül bonyolítják le. Cataniában
minden eshetőségre számítva, rá-
diót állítottak fel.

SZAHARIN GYÁRAT LEPLEZTEK LE BUKARESTBEN

(Bukarest) A rendőrség hatalmas
aranyú szaharin gyárat leplezett le
egy Vechsler nevű ember lakásán. A
gyár pompás laboratóriumokkal van
felszerelve és főként borhamisítások-
kal foglalkozott.

pott Bratiannu Vintilától a Németor-
szággal kötött egyezmény aláírására.
Ugyanezen forrásból jelentik, hogy ma
fogják aláírni Berlinben a román—né-
met konvenciót, amelyet ezután csak
a parlamentnek kell majd notifikálnia.
Victor Antonescu is hazaérkezett ma.

TÁNC A CENZURA KÖRÜL

Budurescu államtitkár ma kijelentet-
te, hogy a cenzurát nem törölték el,
hanem a prefektusok tetszésére biz-
ták, hogy hol tartsák fenn a cenzurát
és hol engedjék a lapokat cenzura nél-
kül megjelenni.

FRANCIA ORSZÁGBAN IS PÉN- TEKRE VÁRJÁK A KORMÁNY VÁLSÁG MEGOLDÁSÁT

(Páris) Doumergne köztársasági
elnök fogadta a francia politikai
élet vezetőit, hogy a kormánykri-
zis megoldása ügyében tárgyaljon
velük. Az elnök előtt sorban meg-
jelentek a vezetőpolitikuskok, akik
a fogadtatás után egyöntetűen oda-
nyilatkoztak, hogy a válság minden
valószínűség szerint a szokottnál
tovább fog tartani. Általában azt
hiszik, hogy Doumerge köztársasági
elnök Poincarét fogja felkérni kor-
mányalakításra.

Abban az esetben, ha ez nem
vállalná, csak azután fordulna
Briandhoz vagy Barthonhoz. Való-
színűtlennek tartják, hogy péntek-
nél hamarabb megtörténne az új
miniszterelnök designálása.

MIKOR A GRÁNÁT ROBBAN

(Marasesti) Negroponte cukorgyári
igazgató lakásán a játszódozó gyere-
kek kezében egy gránát robbant fel,
amelynek 5 halott és 2 súlyos sebesült
áldozata van.

HARC A VONATON

(Bukarest) A Barlad—galaci vona-
lon banditák támadták meg a 6402. sz.
tehervonatot. Tüzharc keletkezett, a
rablók elmenekültek a vizsgálat meg-
indult.

Két évre ítélték a féltékeny gazdát

(Kolozsvár) A törvényszék büntető-
tanácsa tegnap tárgyalta Fenesan Juon
Borsa községbeli földmivesgazda
ügyét, aki a vádirat szerint két évvel
ezelőtt megilkolta sógorát féltékeny-
ségből, mert állítólag rájött volna, hogy
a szerencsétlen ember elszerezte fiatal
feleségét.

A féltékenységből elkövetett gyil-
kosságnak számos érdekes momentu-
ma van, amelyek vigjátékba illő vál-
tozatossággal tárják fel a falusi gazda
ember féltékeny életét és azt, hogy
miképpen kémlelte heteken keresztül
sógora minden lépését.

A törvényszék több tanu kihallgatása
után felindulásból elkövetett ember-
ölés büntetében mondotta ki bűnös-
nek és ezért két évi fogházbüntetésre
ítélte. A gazda az ítéletet megfelele-
bezte.

A hivatalnokkormányt csak teljes garancia mellett támogatják Maniuek

A nemzeti kormány tervének meg-
valósítása után a régenstanács hiva-
talnok kormány tervét helyezte elő-
re. Ennek a kormánynak Ramni-
ceanu, a legfőbb semmitőszék elnöke
a feje és feladata volna a parla-
ment fölölhatása és új választások le-
vezetése.

A liberális párt köréből származó
információink szerint Maniu hajlandó
vona egy ilyen megoldást támogatni,
ha ez a hivatalnok kormány megfelle-
garanciákat adna a választások tiszt-
ságára nézve. Nemzeti parasztpárti
információink szerint a hivatalnok
kormány legfőbb akadályát abban lát-
ják, hogy küszöbön vannak az egye-
lési ünnepek, amelyeket nem vezet-
het hivatalnok kormány.

FESZÜLTTE VÁLT A PO- LITIKAI LÉGKÖR

A politikai élet egyébként e hírek
után meglehetősen feszült, a legkülön-
bözőbb kombinációk kelnek szárnyra,
amelyek között nem lehet eligazodni.
A politikuskok sokkal idegesebbek,
mint a legutóbbi két napon voltak és
nem tartják valószínűnek a válság telje-
sen sima lefolyását. Valószínű, hogy
Titulescu még ma délelőtt megjelenik
a régenstanács előtt és esetleg délután
is kihallgatásra megy. A nemzeti pa-
rasztpárt vidéki szervezeteinek veze-
tői ma Madgearu vezetésével tanács-
kozást tartottak, amelyen a helyzetet
beszélték meg.

A liberális párt vezetői bejelentet-
ték, amennyiben Maniu-kormány követ-
kezik, akkor polgári blokkot fognak
alakítani, amely a választásokon az
összes pártokat szembe állítja egy kö-
zös listán a nemzeti parasztpárttal.

EMELKEDNEK A ROMÁN PAPIROK

Londonból jelentik, hogy a tőzsdén
az 1922. évi román járadékpapir 406
és félről 407 és félre emelkedett, ami
azt bizonyítja, hogy London kedvező-
en ítéli meg a kormányválság fejlemé-
nyeit.

A NEMZETI PARASZT- PÁRTTAL EGYÜTTMEN- NEK AZ ÚJ VÁLASZTÁ- SOKON A SZOCIÁLDE- MOKRATÁK

(Kolozsvár) A kolozsvári szociálde-
mokrata párt tegnap este tagjai kíván-
ságára a Patak-uccai Építőmunkás-
otthonban népgyűlést rendezett. A
népgyűlést Ujhelyi Ferenc nyitotta
meg és ismertette a gyűlés egybehívá-
sának célját. Utána Ghermann Zefta,
a Bányász Szövetség központi titkára
tartott román nyelvű beszédet, mely-
ben rámutatott a lemondott kormány
hibáira.

Dr. Lucian Sándor magyar nyelven
tartott érdekes politikai előadást is-
mertetvén a liberális párt múltját, an-
nak keletkezéséről napjainkig és rá-
mutatott arra, hogy 75 év óta ez az
első eset, amikor a liberális kormány
akarata ellenére távozni volt kénysze-

PREMIER!
Lon Chaney-el
a
Vámpirok,
a
Corsó-filmszínházban.
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

ENYHE IDŐ KÖVETKEZIK
(Budapest) A meteorológiai intézet
járásprognózisa szerint enyhe idő-
s várható esőhajlammal.
MEGVALÓSULÁS ELŐTT
A JUGOSZLÁV KÖLCSON
(Belgrád) A szkuposina mai ülés-
én tárgyalásokat. Kölcson összege-
zőnként millió dollár 6½% kama-
t és 30 év alatt visszafizetendő.
Kölcson a javaslatot elfogadta.

Nyílt levél Hegedüs Nándorhoz

Nagyvárad

Kedves Barátom! Nagyon kérek, ne hátrítsd el, ha most egy nem éppen érdektelen esettel kapcsolatosan be-szélek a Te publicisztikai munkádba. Mielőtt a lényegre tárnék, engedj meg egy kis előzményt.

Az újságíráskodás fiatalabb éveit a régi Magyarországnak azon a táján töltöttem, ahol a nemzetiségi kérdés lángolóbban égett, mint teszem itt Nagyváradon. Szabadkán és környékén több baja volt a Vojnits báróknak a bácskai szerbekkel, mint Tiszának a bihari románokkal. A fáji érzékenykedés arrafelé inkább napirenden volt, mint itt és a karlócai patriárka embereit a zombori megye-gyűlésen bizony nehezen torkolták le a Szemzők és Fernbachok. Olyasféle volt a helyzet, mint Erdélyben Fogaras, vagy Szében vidékén, csak hogy ott a szá-szok helyett a szintén szláv bunyevácok szaporították a nemzeti kisebbséget. Nos, hát ebben a környezetben magyar újságíróknak lenni, a háborút elindító offér nyomán Szerbia ellen uszítani, meglehetősen kényelmetlen dolog volt.

De akadt egy rutinos tollú munkatársunk, aki időt hagyott nekünk a zimonyi meg sabáci csatákról riportokat készíteni, s ő látta el a megsértett nemzeti önérték ébrentartását egyenes arányban a hadikölcsönjgyűzés intenzitásával. Ezt a munkatársat dr. Havas Emilnek hívták. Képzelték, hogy népszerűsége milyen rózsásan festett a szerb intellektusok szemében. De aztán változtak az idők és Manólovits Dusanból, a derék kis bankpénztárosból szerb főispán lett, míg Havas Emil megmaradt továbbra is magyar újságíró. A munkaköre nem változott, publicisztikát írt és most már harcot kezdett azoknak a jogaiért, akikkel együtt kisebbségi sorsra jutott Tíz esztendője figyelem, hogy milyen bátran és derekasan hadakozik, milyen jogászai felkészültséggel igyekszik a nemzetközi szerződések előnyeit kiverekedni, de sohasem láttam írásai-ban a többségi nemzet történetébe, multjába és letűnt politikai küzdelmeibe való azt az elmélyülést, amit például Nálád. A Te tíz esztendő-s publicisztikai munkád kisebbségi sor-sunk enyhítéséért nemcsak harc volt. A Te írásaidból ismerték meg itt élő magyarok a románág sok olyan ro-konszenves életmegnyilvánulását, amiket megismerni a gondtal való küzdelmek e napjaiban sohasem maradt volna idő. Mennyiszer próbáltad kiveti-tetni a román história tamulságait,

hogy abból építs alapot egynémely sérelmeink enyhítésére. Lám Havas Emil nem így tett. Ő a kisebbségi kér-dést kényelmesebb szemszögből kezelte. A kisebbségi jogok megvalósítását Te is alkotmányos alapon szorgalmazod, de míg Te emberi és történelmi, addig ő csak politikai motívumokkal.

Na és most mi az eredmény? Dr. Havas Emil a múlt héten Ujvidéken előadást tartott a kisebbségi kérdésről. A kisebbségi jogok megvalósítását sürgető fejtegetései miben sem különböztek publicisztikai munkájának har-cias fázisaitól. És két napra rá Grol Milán, Jugoszlávia közoktatásiügyi mi-nisztere levelet intézett Havas Emilhez, s tudatja véle, hogy indítványozta Öfelsége Sándor királynak, hogy őt, már mint Havas Emilt a Szent Száva rend keresztjével tüntesse ki. Ismer-vén az ő demokratikus álláspontját — írja a szerb miniszter — a nemzeti

kisebbségek egészséges viszonyait il-letőleg és megértve azt a törekvést, hogy racionális módon összeegyez-tesse a kisebbségek kulturális és nem-zeti érdekeit az állam általános előha-ladásával, én teljes mértékben úgy tekintem e kitüntetés, mint a nyilván-osság terén folytatott munkájának el-ismerését. Üdvözlöm Önt, küldöm egy-ben legjobb érzéseim bizonyítékát.

Mint láthatod, a szerbek Havas Emil barátomra multja és harcias jelene da-cára sem igen sütik rá az irredenta gyamu bélyegét, becsületes küzdelmét nem tekintik illojatlatsnak, sőt azt sem helytelenítik, hogy a magyarság-ért küzd, holott a Szent Száva rend-hez, mint „kereszt“-hez vajmi kevés köze van. Isten ments, ha bárki a vi-lágon e párhuzamból azt olvasná, hogy vagy Te olyan kitüntetésre méltó, mint Havas Emil, de örvendenék, ha meg-cáfolnád, hogy minden este nyugodtan hajtod pihenőre a fejed s nem aggaszt vajjon nem főzik e a vádat, miként árulod el új hazádat.

Kollegális barátsággal, hived:

KATONA BÉLA

A tisztviselők pere Kolozsvár ellen

A minisztériumtól kér a város utasítást, hogy kivel képviseltesse magát a perben

Összeférhetetlen-e, ha a város jogügyi osztálya képviseli a várost?

(Kolozsvár) A kolozsvári város-házi tisztviselők ügye foglalkoz-tatja megint a városi tanács állandó választmányát.

A mai tanácsülés tárgyát a tiszt-viselő kérdés mereítette ki, amely különös jogi helyzet elő állította a várost. Mint ismeretes a belügymi-niszter az ideai előléptetéseket nem ismerte el és a tavalyi előléptetése-ket is megsemmisítette, visszaál-lítva a tisztviselőket abba a fi-ze-tési státusba, amelyben 1926 janu-árjában voltak.

A tisztviselők nagyrésze, szám-szerint hetvennyolcan az ítélőtábla mellett működő közigazgatási bi-róságnál kártérítési pert in-dított Kolozsvár városa, illetve a belügyminiszter ellen.

A tisztviselők kártérítési pereit november 16-ra tűzte ki a közigaz-gatási bíróság. A per kitűzése dil-lema elé állította Kolozsvár taná-csát, mert felmerült az a kérdés, hogy nem összeférhetetlen, ha a várost a jogügyi osztály ügyészei képviselik a kártérítési per tárgya-lásán.

lásán.

A jogügyi osztály ügyészei szin-tén tisztviselők, kilknél épúgy, mint a többi tisztviselőknél jelentékeny fizetési redukciokat idézett elő az előléptetéseket el nem ismerő mi-niszteri rendelet.

A tisztviselők degradálásával kapcsolatban a fizetések havi 1200—3500 lejelle redukálódtak így az-után érthető, hogy a városi tanács az elfogultság kérdését felvetette.

A tanács hosszas tárgyalás után végül úgy döntött, hogy Simon pénzügyi tanácsos alpolgármestert Bukarestbe küldött ki, hogy a bel-ügyminiszteriumtól utasítást kér-jen.

Nincs kizárva ily módon, hogy a miniszterium utasítani fogja a vá-rost, hogy az ellene indított kár-térítési perben nem saját ügyészei-vel, hanem más ügyvéddel képvi-seltesse magát.

A per elé az egész ország tiszt-viselői nagy érdeklődéssel néznek, mert az ítéletnek elvi jelentőségű fontossága lesz.

Mese egy főuri esküvőről,

melyet megzavart egy kézbesítő, aki idézést hozott

A vőlegényt beperelték provizóerő

1.

(Budapest) A szimpatikus fiatal bá-rósisasszonyt vezette oltár elé az elő-kelő ifjú gróf. A házasságról sokat be-szélték Pesten, a szegény városban mindenfelé az asztalokra könyökölve irigyen beszéltek az óriási hozomány-ról, melyet e deli vőlegény kapott. Vagy esetleg fog kapni.

Sokan a vőlegényt irigyelték, a menyasszony ugyanis igen bájos haja-don, szép és elegáns és igen nemes tulajdonságokkal rendelkezik.

Az esküvő emelyítően előkelő volt, de egy kis incidens megzavarta. Er-ről az incidensről elfeledkeztek meg-emlékezni a lapok.

2.

A díszteri bárói palota kapujában zöldrűhás vadász állott. Bordó sző-nyeg takarta a járdát egészen a kocsi-utig. Mindenki díszmagyarban volt, amikor megindult a menet a koronázó Mátyás-templomba. Délben fél tizenkét órákor.

Mindenki fel volt virágozva, min-denkin frakk és díszmagyar volt, ek-kor egy autótaxi vegyült az előkelő környezetbe s abból kiszállt egy bíró-sági kézbesítő. Idézést hozott a vőle-génynek.

3.

A vadász, aki a kapu előtt állt méla-lesben, közbelépett; megfogta a kar-ját a kézbesítőnek és a kapu alá vitte

igazoltatás céljából.

Ügyvéd is volt vele, aki az ellen-let képviselte.

A templomban lefolyt a szertartás a pap megáldotta az ifjú párt, amidőn visszajöttek, itt a kézbesítő a vőlegény elé tette az idézést. Aláírta. Menyasszonyja szerelmesen nézett rá.

4.

Vajjon milyen ügyben kapta a de-i vőlegény a bírósági idézést. Es mié-volt oly sürgős. Mert kétségtelen sü-gős volt.

Tényleg, bíró rendelte el, hogy kéz-besítsék az idézést a grófnak, mielőtt nászutra indul.

Egy perről van szó. Valaki 46.000 pengőt követel a gróftól kötelező igény-cimén.

A dolog így áll: valakinek közvet-tés címén 50.000 lejt ígért a gróf. Négyezer pengőt meg is fizetett, meg-venhatezer pengőt az esküvő napján kellett volna fizetni.

Miért épen az esküvő napján? Való-szinűleg azért, mert a kötelező íg-ve-retnek valamiféle köze volt az esküvő napjához.

Mindenesetre azok szebb idők va-lak, amikor a házasságokat még é-gben kötötték.

Ott nem kértek közvetítési díjat.

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár bevonult a bányászati piacra

A Lugosi Textilipari transzak-ció után a fiókkintézetet is felállítja

Pár héttel ezelőtt megírtuk, ho-gy Erdélyi Bank- és Takarékpénztár-bánsági piacon fiókkintézet fel-állításának tervével foglalkozik. A- ezzel kapcsolatos tárgyalások a- fejezés felé közelednek és

mint illetékes helyről értesü-lünk, az Erdélyi Bank bevonu-lása a bánsági piacra, még e- évben feltétlenül megtörténik

Ennek a tranzakciónak képe-első lépését az az akció, amely- folytatán az Erdélyi Bank- és Tak- rékpénztár Rt., mint nagyrész-nyes érdekeltséget vállalt a Lug- Textilipar Rt.-nél, megvásárolva- vállalat részvényeinek igen na- mennyiségét. A Lugosi Textil- amely Románia egyik legnagy- gyapju és gyapotosztállyal rem- kező vállalata a legmodernebb- pekkal van felszerelve és több, 600 szövőszékkel dolgozik. A- gosi Textilipar az eddigi üzeme- mely kamgarn, streichkamg- szövetek, gyapju ágytakarók- pokrócok készítésére volt be- dezve, a tranzakció következté- még további inveszciókkal ki- teni szándékozik.

Hargitay Bertalan vezérigazga- nak pár héttel ezelőtt a Bánság- tett körutjáról adott nyilatkoz- ban már említette a Lugosi Tex- iparnál tett látogatását. Ez a- gatás, mint utóbb kiderült em- a hatalmas tranzakciónak ke- túlvitelére vezethető vissza. Az- tober 28-án tartott közgyűlése-

Lugosi Textilipar Rt. igazga- ságába a tranzakció folyta- Hargitay Bertalan vezériga- gató is helyet kapott,

míg a felügyelőbizottságban Pe- nut, az Erdélyi Bank cégjegy- választották be. Hargitay ve- igazgató az igazgatósági ta- folytatán a Textilipar pénzügyi- nyitója, illetve tanácsadójaként- a jövőben szerepelni.

Miután az Erdélyi Bank fel- vári fiókkintézetének feláll- már csak pár hét kérdése, tranzakció már eleve meg- megkönnyíti a bánsági piacon- állítandó affiliácinak tevéke- gét.

Szereti-e a gyermekét?

Akkor Siposnál vegyen neki ha- risnyát, kötött mellényt és az egész iskola idényre megszabadul a gondjaitól.

Szereti-e saját magát?

Akkor Siposnál vegyen magának és hozzátartozóinak harisnyát, kötött mellényt, pulóvert, keztyűt, uri és női divatoikket, csipkét, szallagot, fehérneműt, alsó trikó- ruházatot és mindenféle rövid- árut. — Vidékről levélileg is ren- delhet. Meg nem felelőért a pénzt is visszaadja

SIPOS

CLUJ, CAL. REG. FERDINAND
9 SZÁM. — TELEFON 720 SZ.

Kolozsvár városa sürgős előkészületeket tesz a külföldi kölcsön felvételére

(Kolozsvár) A kormányválság megoldásával egyidejűleg a lejstabilizáció végrehajtása képezi az ország vezetőinek legfőbb gondját és komoly remények vannak az irányban, hogy a kormányválsággal egyidejűleg a lejstabilizációt is megoldják.

Kolozsvár városa a lejstabilizációhoz nagy reményeket fűz, mert

közvetlenül a lejstabilizációjának végrehajtása után egy félmilliárdot kitevő külföldi kölcsönt akar felvenni a városi tanács.

Eddig számos ajánlatot kapott ez irányban a város, melyek között több komoly és kedvező ajánlat is akad, de ezek első feltételnek a stabilizációt tekintik és csak a stabilizáció után hajlandók az

érdemleges tárgyalásokat megkezdni. Miután a városi tanács véleménye szerint az az időpont nincs mr messze, a városi tanács elhatározta, hogy nyolc napon belül minden szükséges előkészületet megtesz az irányban, hogy a stabilizáció beálltával rögtön meglehessen kezdeni a kölcsön ügyében az érdemleges tárgyalásokat.

„Európának az a nyavalyája, hogy mindent a politikától vár”

Mennél jobban megfizetik a munkást, annál jobb vevő lesz belőle -- A részvénytársasági termelés megöli az ipart -- Ford a termelés jövőjéről

Henry Fordnak, a világhírű autómobilgyárosnak, a gyakorlati Amerika leggyakorlatibb emberének, új könyve jelent meg magyarul Ma és Holnap címen. Ebben a könyvében Ford a jelen és a legközelebbi jövő ipari problémáit tárgyalja egyszerű stílusban, a töle megszokott közvetlenséggel. A detroiti Ford-gyár az elmúlt esztendőben óriási növekedett. 1926-ban Ford már a 13-ik millió autónál tartott, majd üzemét átszervezte, úgy, hogy

ma 8000 darabot tud egy nap alatt előállítani.

Még nem volt arra példa a világon, hogy valaki egy elgondolást ilyen káprázatos sikerrel tudott volna megvalósítani. Ma a Ford-gyárak több mint 200.000 embernek adnak kenyeret és Ford

már 1925-ben több mint egymillió dollárt fizetett ki a munkásoknak és alkalmazottnak, mint munkabért.

Az ő gyártási módszere ma irányt mutat az egész világnak s az sem lehetetlen, hogy az ő gazdasági elgondolása lesz a jövő fejlődésének alapja. Senki sincs ma nálánál méltóbb arra, hogy meghallgassuk véleményét az élet gyakorlati kérdéseiben.

Ford optimista; derűs színben látja a jövőt. Meggyőződése, hogy az emberiség előbb-utóbb kénytelen lesz az ő gazdasági tanácsait követni és

hovatovább átalakul a mai nehézséges, maradi ipari szervezet.

Alap gondolata a következő: ha a gyáros vagy vállalkozó azt termeli, amire a közönségnek szüksége van és azt igyekszik legolcsóbban előállítani, amellyel munkáit tisztességesen megfizeti, biztos lehet a siker felől. Az idő kihasználása, a takarékoság az anyaggal, a legtekélyesebb munkagépek, a lehető legolcsóbb előállítási módszerek, egy szóval az anyagnak, erőnek, az időnek legtakarékosabb, legészszzerűbb kihasználása, biztos sikerre vezetnek. A munkás tisztességes fizetése az ipar fejlesztésének elengedhetetlen bázisa, mert hiszen a munkás fogyasztó is. S

mennél jobban megfizetik a munkást, annál inkább számításba jön mint vásárló, tehát táplálja magát az ipart.

Nálunk egy megfordított végzetes circulus vitiosus van: az ipar drágán termel, amellyel a munkást rosszul fizetik, amiből logikusan következik, hogy színlődésre, napról-napra élésre van kárhoztatva; azonkívül állami támogatásra és szubvencióra szorul. Ford rendszere a tökéletesített Taylor-rendszer

üzleti elve a legpuritánabb üzleti tisztesség.

Erkölcstelen vagy tisztességtelen em-

berek szerinte is érhetnek el sikert, de csak akkor, ha az általuk nyújtott szolgáltatás túlhaladja tisztességtelenségüket. Tisztességes emberek pedig gyakran nem érnek el sikereket, mert tisztességükön kívül nincs más tulajdonságuk. A siker feltétele a tisztesség mellett természetesen a helyes meglátás, az invenció, amellyel a szakadatlan kitaró munka, az észszzerű ujtás.

Ford az emberiség jobb jövőjét a helyes és észszzerű ipari vezetéstől várja.

Az emberiség vezetése hajdan katonai volt, ma, főleg Európában, politikai, mind a kettő idejét multa.

Európának az a nyavalyája, hogy mindent a politikától, mindent az államtól vár vagy pedig pénzügyi műveletektől.

Az a felfogás, hogy az ipari fejlesztésnek a pénz az alapja, Ford szerint nemcsak téves, hanem valósággal veszedelmes is. Ford ebben a könyvében is

élesen támadja a bankárokat, akik pénzügyi manőverekkel, tőzdespekulációkkal az ipar fejlesztésének a legfőbb kerékkötői.

A gazdasági tevékenységnek ne a pénzszerezés legyen az egyetlen és kizárólagos célja, hanem az a megfontolás, hogy

valami fontos szükségletet kielégítünk.

Ha valóban nélkülözhetetlen szükségleteket elégítünk ki, jól, olcsón, akkor ugyanis elmaradhatatlan a siker és ömlik a pénz magától. Gyárakat, iparvállalatokat fenntartani pénzügyi machinációkkal, hitelekkel, részvénykiadásokkal, az ipar fejlesztésének elavult s ma már beteges és káros formája. Ha adósságot csnálunk, egyszer két urnak kell szolgálnunk: igyekeznünk kell fenntartani az üzemet és fizetni a súlyos terheket.

A részvénytársasági alapon nyugvó vállalatokat Ford elveti.

Az ilyen vállalat arra törekszik, hogy nyeresége legyen azért, hogy kifizethesse azokat, akik tőkét belfektették, de maguk nem dolgoznak.

Amit a részvényesek kapnak, az elveszett az üzem számára és a tétlenség tőkéjét növeli.

Ilyen elvek mellett nem csoda, hogy Ford üzeme ilyen roppant arányúvá növekedett, alig egy negyedszázad leforgása alatt. A Ford-gyárban **nincsenek felesleges igazgatók, nincsenek szinekurák kiérdemesült politikusok számára, nincsenek vitatkozó jogászok, nincs egyetlen fölösleges ember sem. Még részvényesek sincsenek, kik a vállalatok tiszta hozadékának nagy részét elszedik. Minden jövedelem a munkásoké és magáé Fordé, aki feles-**

legét vállalatának továbbfejlesztésére fordítja. Ezzel érte el, hogy munkásainak ma hat dollár bérminimumot fizethet,

az új Ford-gépnek kilója pedig negyven centbe kerül, tehát olcsóbb, mint a marhahús.

A munkaidő, a munkabér, a haszon és az eladási ár fogalmát Ford szerint eddig összekeverték. Nem lehet produktív az olyan üzem, amely az általa termelendő jó dolgok közé nem sorozza az állandó és tisztességes béreket. A munkanélküli ember erőtlén vevő. A rosszul fizetett ember korlátolt vásárlóképességű.

A gazdasági válságokat a vásárlóerő meggyengülése okozza.

A vásárlóerőt a kereset bizonytalansága vagy elégtelensége gyengíti meg. A gazdasági válságot a vásárlóerő növeledésével kell gyógyítani, amely a bérekből veszi forrását. Így gondolkodik Ford. A gazdasági válságoknak minden tudományos és közgazdasági elméletnél világosabb ez a magyarázata. Ford szerint a helyes ár nem az, amelyet a piac még el bír viselni.

A helyes ár az a legkisebb összeg, amelyért valamely cikket el lehet adni.

A helyes bér az a legnagyobb összeg, amelyet a munkaadó állandóan tud fizetni. A munkaadónak, — mondja tovább Ford, — itt nyílik alkalma tehetőségének bemutatására. Vevőközönséget kell teremteni s ha közönséget kiad, akkor a saját munkásai a legjobb vevői.

Addig nem lehet igazi jólét, amíg a közönségeti cikket előállító munkás nem veheti meg azt, amit előállított.

A ma délután feladott leveleket csak holnapután expedíálja a kolozsvári posta

(Kolozsvár) A kolozsvári postai igazgatóság szíves figyelmébe ajánljuk ezt a pár sort, hogy ha nem tudná vegye tudomásul, hogyan működik Kolozsvárt a posta.

Az Astoria szállodánál beállított levélszekrénybe néhány nappal ezelőtt egy kolozsvári mérnök bedobott egy Bécsbe címzett levelet délután öt órakor. A mérnök feledékeny ember lévén, csak a levél bedobása után jutott eszébe, hogy nem ragasztott elegendő bélyeget a levélre.

Délután hat órakor elment a levélexpedícióhoz, hogy levelet vizsgálja és felragasztja rá a szükséges bélyeget. Itt felvilágosították

Ez Ford gazdasági elgondolásának alapelve, amit különben már az egész amerikai gyáripár többé-kevésbé magáévá tett. A munkabér kérdéséről ugyanígy nyilatkozott nemrégiben Charles Schwab, az acélkirály is, az Egyesült Államoknak Ford mellett legnagyobb vállalkozója.

Ford szerint a mának nagyszerű teljesítményei feljogosítanak bennünket arra, hogy

az emberiség jobb, derűsebb és békésebb jövőben higgyük.

A világnak át kell alakulnia, úgy, amint ő gondolja, vagyis ki kell küszöbölni az olcsó termelést gátló összes akadályokat: a pazarlást, a haszonlelést, a spekulációt. A mainál jobb holnap természetesen

nem képzelhető el a nevelésnek igen mélyreható reformja nélkül.

Ford az amerikai nevelést is csapnivalóan rossznak, gyakorlatlannak tartja; mit szólna vajon a miénkhez? Megtanulni szavak tömkelegét, frázisok sokaságát a főiskolán, egyetemeken, csak arra képesíti az embert, hogy ugyanezekre a szavakra megtanítson másokat s korántsem arra, hogy embertársainak használjon. A jövő a gépeké. Már most kezdjük kiküszöbölni a termelésből, a forgalomból a primitív nyers állati erőt. A jövő másodszorban

az észszzerűen vezetett ipari üzemé, az okos, az emberszeretettől irányított termelésé.

A világból ki kell küszöbölnünk a szegénységet, mert amíg az anyagi világban nem javítunk, amíg a mindennapi kenyér és ruházódás gondjától meg nem szabadítjuk embertársainkat, addig szó sem lehet magasabb erkölcsi és szellemi javokról.

Ford egyformán idealista és realista.

Az ő elgondolása előtt magasabb célok lebegnek, egy jobb világ, ahol nincs kizsákmányolás, ahol a munkás megkapja munkájáért az illő bért s amelyben az emberek megszabadulnak a mindennapi megélhetés butító gondjaitól, élhetnek a művészetnek, a természet gyönyöreinek. Esménye nem az, hogy a földkerekség be legyen plántálva füstölő gyárhémenyekkel. Ford, a legpraktikusabb jenki, a földkerekség legnagyobb üzemének tulajdonosa, a világ legnagyobb adófizető polgára,

szinte gyermeces kedélyű ember, aki gyönyörködni tud a fáknak, a madarakban, a muzsikában, a táncban.

Az ő világát a mi keserves világunktól mérhetetlen távolságok választják el. Nálunk az ipar, a kereskedelem, az egész gazdasági termelés be van zárva a gondviselő állam bilincseibe. Nincs nálunk sem hiány sem munkáskézből, sem vállalkozó kedvből, sem tehetségben. De ránknehezdednek a szörnyű etatista tradíciók terhei: meg sem tudunk mozdulni az állam támogatása nélkül. Az olvasóközönség Ford könyvét ritka szeretettel, érdeklődéssel fogadta.

B. A.

NEM ÚJ ÜZLET

F

I

S

C

H

B

E

I

N

L

A

S

Z

L

O

FÓTÉR 17.

SZÁM ALÁ.

 arisnya,
 kötött,
 szövött
 és rövidáru

DIVATÁRU ÜZLETET!
M E S É S O L C S Ó Á R A K
**Csak a Fótér 29 sz. alól
 HELYEZTE ÁT**

SZINHÁZ

A SZERETLEK NAGY SIKERE

A kolozsvári Magyar Színház egész héten a Szeretlek című operettet mutatta be, amely szerencsés keveréke a régi operettek és a mai revűnek. A rendezőt komoly probléma elé állította a darab, mert úgy az operett finomságait, mint a revű látványosságait egyformán érdekes módon kellett kihozni. Ihász Aladár, aki ebben a darabban nemcsak az egyik vezetőszerepet töltötte be, hanem a rendezés nehéz feladatát is vállalta, kitűnően oldotta meg ezt a problémát. A szimpadon gyors egymásutánban peregnék le a jelenetek és az operett szolid hangulatát pillanatok alatt váltja fel a revű kápráztató látványossága, amely azonban sohasem kiváló, hanem megtartja a finomabb operettnívót, de mégis hatásos. A darab főszereplői: Leővey Leó, Solyom Győző, Kondor Ibolya, Betegh Béby, Kőszegi Margit, Kun Magda, Tompa Béla, Olasz Lajos valamennyien kiváló kvoltak. A közönség, amely a revűk végnélküli táncait kissé unja már, szívesen fogadta a szerencsés megoldást, amelyben egyformán érvényesült az operett és a revű és amely kizárta azt, hogy az előadás egyetlen pillanata is érdektelen legyen. A darabnak óriási sikere volt, ami főképpen a rendezés érdeme. Komjáthy elsőrangú hozzájárulással vezette a zenekart.

SZINHÁZI IRODA HIREI

A farkas: A Molnár Ferenc-ciklus első estéje. A Molnár Ferenc ünnepség szombaton este veszi kezdetét. Az egész világ megünnepeli most a Molnár Ferenc írói működésének 25-ik évfordulóját s ebbe a jubiláris ünnepségekbe kapcsolódik a kolozsvári Magyar Színház is. Öt estére terjedő ciklussal ünnepel a színház s ez öt estén a példátlanul népszerű, világhírű magyar írónak legismertebb s leghíresebb darabjai kerülnek színre. A sori szombaton este A farkas nyitja meg. A farkas, amelyet Molnár Ferenc 16 évvel ezelőtt írt, de amely ma is frissebb, ötletesebb, mint a legmodernebb párisi vigjáték. A farkast két egymásutáni (szombat és vasárnap) estére tűzte ki az igazgatóság és a szombati előadást premier-bérletben tartják meg. Hétfőn a Doktor ur, kedden az Ördög és szerdán a Testőr fog színrekerülni. Szombaton Osváth Kálmán bevezető előadást tart. Jegyek a Molnár-ciklus összes előadásaira válthatók már.

Ma este: Ember, állat és erény. Ma, csütörtökön este Pirandellonak leghíresebb vigjátéka, az Ember, állat és erény fog színrekerülni.

Vörösbőrűek pusztulása. A Magyar Színházban ma és holnap a Vörösbőrűek pusztulása című idegfelesztő, rendkívül izgalmas amerikai preri-dráma kerül vetítésre Richard Dix-szel a főszerepben.

HETI MŰSOR

Csütörtök: Ember, állat és erény. (Pirandello világhírű vigjátéka. B-bérlet.)
Péntek: Antónia. (Mozihelyarákkal. Poór Lili föllépésével. Körösi Dudas és zenekarának részvételével.)
Szombat d. u. fél 4-kor: A templom egere.
Szombat este fél 9-kor: A farkas. (A Molnár Ferenc-ciklus első estéje. Ünnepi előadás az író pályafutásának 25-ik évfordulóján. Bevezető előadást tart Osváth Kálmán. Premier-bérlet.)
Vasárnap d. u. 3-kor: A házibarát. (Poór Lili föllépésével. Mozihelyarákkal.)
Vasárnap este 6-kor: Ábris rózsája.
Vasárnap este háromnegyed 9-kor: A farkas. (A Molnár Ferenc-ciklus második estéje. G-bérlet.)
Hétfő: Doktor ur. (Új betanulással és új szereposztással. A Molnár Ferenc-ciklus harmadik estéje. A-bérlet.)

A MAGYAR SZINHÁZ MOZIMŰSORA:
Csütörtök és péntek: A vörösbőrűek pusztulása. (Amerikai indiándráma, izgalmas harcokkal. Főszereplő: Richard Dix.)
Vasárnap d. e. 11-kor: Nagy szenzációs mozimatiné. (15 és 10 lejes helyárakkal.)

A LÁGY INY INDISZKRÉCIÓI

Egy fiatal bécsi orvos felfedezte, hogy az iny pontosan elárul minden betegséget

(Bécs) Él Bécsben egy fiatal orvos, Neuda Pál a neve, nem tudunk róla egyebet, csak azt, hogy jó familiából való, a vizsgáit kitüntetéssel tette le, a bátyját a régi Ausztria legnevesebb kriminalistái között emlegették s hogy szorgalmasan kísérletezik a belgyógyászati klinikán. Szabad idejében zongorázik és komponál, akik ismerik, azt mondják, hogy olyan tehetséges muzsikuss, hogy ebből is megélhetne, sőt jól megélhetne. Tanára, mestere az orvosi egyetemen Schlesinger Hermann, az internista. A neve ne igazasson senkit, Ausztriában a Schlesingerek még antiszemiták is lehetnek. Ausztriában a Schlesingereknek őseik is vannak.

A fiatal Neuda Pál az orvosi világot legutóbb egy egészen különös felfedezéssel lepte meg. Akármilyen panasszal megy hozzá a beteg, Neuda gondosan kikérdezi, aztán belenéz a páciens szájába s néhány perc alatt azt is megállapítja, hogy a beteg nem füllentette neki, hogy elmondta-e őszintén, hogy mi minden baja volt már.

Az ember inye alatt van egy kis terület, az orvosok lágy inynek nevezik, valószínűleg azért, mert valójában lágy. És dr. Neuda Pál egyszer csak furcsa vonalakat és elválásokat vett észre beteg lágy inyén. Vonalakat, pálcákat, különös zsírfoltokat, amelyeket nem minden ember tartogat a szájában. Nekifeküdt a furcsa felfedezésnek, hónapokig, évekig minden betegének a lágy inyét vizsgálta, se-

relmese lett ezeknek a vonalaknak és pálcáknak, amelyeket az orvosi tudomány valósággal elhanyagolt. Hat esztendőig Neuda Pál dr. titokban tartotta ezt a szenvedélyt, de az íróasztalán halomba gyűlt az adatok és eredmények tömege: a betegségek egész soráról állapította meg, hogy melyik milyen emleket ír be letörülhetetlenül az ember lágy inye felületébe. Más a kép, ha az ember maga szerezte a bajt s megint más, ha valamelyik szülője jóvoltából már magával hozta a világra. S ne tessék most már arra gondolni, hogy csak a vérbaj az a betegség, amely a lágy inyen elárulja magát. A betegségek egész sora ilyen rendszertől Neuda Pál doktor felfedezése szerint s amikor az orvos nyugodt lélekkel bocsátja el a beteget azzal, hogy most már meggyógyult, a lágy iny ugyan belenyugszik a megállapításba, de a lezajlott és elmúlt nyavalya jeleit gondosan megőrzi.

Neuda Pál felfedezését a közelmúltban végre bejelentette orvos-kollégáinak s hogy minél többen ellenőrizhessék, a bécsi tanárokon és orvosokon kívül a németországi tudós-világot is informálta. A fiatal tudós és felfedező körül most szerte a világon nagy harcok dühnek, a legtöbb orvostudós Neudának ad igazat, de a skeptikusok is szorgalmasan vizsgálják betegüknek a lágy inyét a szájában akkor is, amikor a fájdalmat valahol messzi a fejtől gyötrik a beteget.

VIRRADAT (Sunrise)

Herman Suderman nyomán rendezte F. W. Murnan
Főszereplők Janet Gaynor és J. Forrel

Song — hatalmas sikere után a Select-mozgó olyan sikereket fog elkönyvelni, amelyhez hasonlót, alig tapasztalhattunk a kolozsvári mozgók történetében. Tudvalevőleg november 10-én mutatja be a „Virradat” (Sunrise-Aurora) című

hatalmas lélekfilmet, amelynek kiváló sajátosságairól már több esetben is beszámoltunk mozirovatunkban.

Az élet mélységes tragédiájának balladáját, amely mélyből jövő könnyeket csal ki az emberi szí-

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresőkre részre egyszerűhirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Vasárnap este a Deák Ferenc-uccában elvessztem két 128. számú fényképes igazolványt. Becsületes megtalálójá adja le a C. F. R. műhely portájának.

Irodakarikát vállalt gyakorlott, megbízható asszony. Cím a kiadóban.

Mária gondoltolvasónő memotechnikai módszer szerint föltárja a jelent, múltat és jövőt. Nem tévesztendő össze az utánzókkal. Fogad egész nap a Posta háta mögött.

Belvárosban két urileány lakást kaphat. Cím a kiadóban.

Olcsón eladó, Tordai-uton építésre nagoyon alkalmas szép bekerített fás parcella, villany és vízvezeték. Sürgős. Értekezni: Hotel Central, Sassainál.

Angliában képesített nyelvmesternő órákat ad, fordít. Cím: Monostori-ut 50.

Bejárónénak mennék reggeltől délután négyig kevés fizetés ellenében, főzést és minden házimunkát vállalnam. Cím a Mai Világ kiadóhivatalában.

Egy kitűnő kopó eladó. Hegyalatti ut 1. VI. ker.

Molnár János víz és villany felszerelési vállalkozója Cluj, Piața Mihail Viteazul 16. (v. Széchenyi-tér). Olcsó árak. Részletfizetési feltételek.

Kalaptisztítást, festést, átalakítást, a legszebben készítek. Szabó János kalaposmester Cluj, Regele Ferdinand (Ferenc József-ut) 69. szám.

Használt fehérnemű szekrényt keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

Két szoba konyha 1800 lej havi bérlet azonnal átvehető. Cím: Kovács, str. Neagra 7.

Makulatura papír kapható a kiadóhivatalban. Jókai-ucca 21. szám alatt.

Kiadó november 15-ére 2 nagy szoba. Értekezni a „Viata”-nyomdában.

Husz lejért új nyakkendő kaphat, ha a régít kijavíttatja a „Nyakkendő-klinikán” Linczeg-ucca 9. szám alatt.

A jó állásért folyó harcban szerelje fel magát. Tanuljon meg románul.

FOTO IDEAL
fényképész és nagyítási műterme
Cluj, Piața Cuza Voda 5.
(V o l t B o e s k a y - t é r)

Kertészt keres
zsombori gazdaság. Gyümölcs, konyha-, virágkerészt, méhészt és szőlőszeti ismeretek megkívántatnak Jelentkezés **Dr. Kádárnál**, a „Mai Világ” szerkesztőségében.

vekből, F. W. Murnan a zseniális tehetségű rendező alkalmazta filmre.

A „Virradat” a hatalmas organizációval dolgozó „Fox”-filmház 25 éves jubileuma alkalmából készült és a mai valóságos szintézise az amerikai filmház negyedszázados aktivitásának. Egyesek összehasonlították a „Virrada”-ot az Elsodort Ember-rel. Mert Murnan filmjének főszereplője egy meghitt családi boldogságban élő amerikai farmer, akit egy könnyűvérű fiatal lány elcsábít. A kalandornő csókjaival és forró öleléseivel rabul ejti a férfit, aki a romlás fertőjében arra is képesnek mutatkozik, hogy feleségét meggyilkolja. Kétszer is megkísérli a szerencsétlen asszonyt vízbefulladásra. Azt hiszik, hogy meghalt. A megtévedt emberben felébredt a lelkiismeret: gyilkolt. Egy nap azonban jön a hír: feleségét kifogták a tengerből és még — élt.

Kisgyermekük bölcsője felett egymásra talál a régi hitvesek.

Reggel van, a nap pazarul ontja sugarait a falura és a démon titokban, kerülő utakon egy lassan kocogó kocsin elhagyja a folyóparti falut, hogy oda soha többé vissza ne térjen.

Ez a szűzsé. A démon szerepét Janelte, Gaynor alakítja, míg a megtévedt és a sors által elsodort farmert George O'Brien játssza. Mindketten nagy művészek, akik tehetségükkel bámolatba ejtik a világot.

MEGINT VAGGONHIÁNY VAN
A C. F. R.-NÉL

(Kolozsvár) A nagyipari vállalatok néhány nap óta igen kellemetlen helyzetbe kerültek. A C. F. R. megint nem tudja vaggonnal ellátni az ipart és így az őszi szezon nagy forgalmánál szállítási eszközök híján tanácstalanul állanak a nagyipari vállalatok.

A beavatottak szerint a vagonhiányt a C. F. R. mozdonyhiánya okozza és így az utnak indított és megrakott kocsik napokig vesztegelnek az állomásokon, amíg végre mozdonyhoz jutnak. A felesleges veszteglések miatt mindenütt árutorlódások állanak elő.

A vagonhiányt fokozza még az a körülmény is, hogy a M. Á. V., amely az őszi szezon folytán szintén erősen igénybe van véve, nem adhat elegendő kölcsönvaggont a C. F. R.-nek.

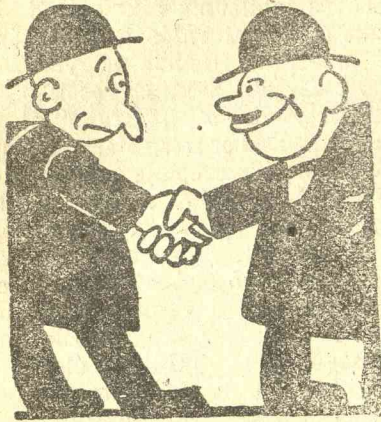
A „GUTENBERG” DAL- ÉS
ZENEEGYLET

1928 november hó 25-én este 9 órakor a Farkas-uccai rom. kat. főgimnázium dísztermében nagy dalestélyt rendez. — Részletes műsor a falragaszokon a napokban lesz közzétéve.

* Román, angol, francia, német, olasz, szláv, stb. fordítások, levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek, stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító irodája, strada Raftiu (volt Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Fogadjunk...

Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a kormányválság ötödik napján, mikor már világossá vált, hogy vagy Maniu, vagy Titulescu következhet, Jorga, Averescu és Lupu még mindig reménykedtek.

— Ne csodálkozzon rajta, én már láttam hasonló esetet. A fiatal Kohn beállított az öreg Grünhöz és megkérte a szép Eszti kezeit.

„Maga egy örült, — fakadt hi az öreg Grün, — csak nem gondolja, hogy a leányomat oda adom egy rosszmulu embernek? Jónapot! — és ezzel hátat fordít. Kohn a mérges szavakra meg sem mozdult.”

„Nos, mire vár még?” Kérde Grün.

„Bocsánatot kérek, — szól Kohn, — de olyan burkoltan tetszett beszélni, hogy most már igazán nem tudom, hogy remélhetek e még?”

— Mit tud az amerikai elnökválasztásról?

— Elkeseredett választási küzdelem volt a republikánusok és a demokraták között. Egy helyen az egyik párt kortese a választás előtt is nagy beszédet tartott és azt ígérte, ha az ő jelöltjére szavaznak, segítve lesz a nép nyomorán.

„Látjátok polgárok, — mondotta az ellenpárt szónoka, — luxusautón érkezett és ő beszél a nép nyomoráról.”

Az első kortes erre dühösen válaszolt:

„Igen polgárok, ami urunk Jézus Krisztus számárhaton járt és én is úgy akartam jönni. Sajnos azonban nem kaptam szamarat, mert minden számár az ellenpártnál van.”

— Mit szól hozzá, hogy a francia kormány is lemondott?

— Csodálkozom rajta, hogy mennyire előrehaladtak itt Romániában.

— Mi köze a mi előrehaladottságunk a francia kormány lemondásához?

— Nézze, mi mindig a franciákat utánoztuk és ez volt az első eset, hogy ők csináltak valamit miutánunk.

— Hallotta, hogy a szépsű ember-ező cigányok éhségstrájkba léptek?

— Na hallja, a fogházban nem adhattak nekik emberhúst...

— Mondja Pancser ur, hogy van az hogy most az összes pártok azt hangsúlyoztatják, hogy a törvényesség alapján állanak, betartják az alkotmány összes pontjait és mikor kormányra kerülnek az ígéretekből olyan kevés marad?

— Nézze, a hittan tanító egyszer felszólítja Mórckát.

„Mond Mórcka, mi történik akkor, ha a tizparancsolatból egyet megszegünk?”

Mórcka habozás nélkül kivágja:

„Marad kilenc.”

— Akkor mi is ennél maradunk.

Marosvásárhelyen

legolcsóbb, legizlésebb,
leguribb vendéglő a

„KÖZPONTI”

LEGUJABB

AZ AMERIKAI VÁLASZTÁSOK VÉGEREDMÉNYEI

Hoover 445, Smith 86

A kongresszusi választások eddigi eredménye: republikánus 220 demokrata 164, szocialista 4 és farmer 1

(New-York) Az elnökválasztás végleges eredménye a következő: Hoover négyszáznegyvenöt, Smith pedig nyolcvanhat alektorig jutott. A szavazatok összeszámolása után kiderült, hogy Smith csak nyolc államban jutott többségbe: Hoover-rel szemben, saját államában pedig, Newyork államban megbukott. Erdékes, hogy még a Sing-Sing fegyház lakóinak is megengedték, hogy

rádió hallgathassák a választási jelentéseket.

A választás mérlegéből megállapítható, hogy dacára a féktelen propagandának és reklámhadjáratnak, a választás aránylag incidensek nélkül zajlott le. Helyenként voltak ugyan összecsapások, ezek azonban amerikai viszonylatban jelentéktelenek.

Az elnökválasztással egyidejűleg

a kongresszusi választásokat is megtartották. Az Unió területén 220 republikánust, 164 demokratát, négy szocialistát, továbbá egy farmert választottak be a képviselőházba. Harminckilenc mandátum egyelőre ismeretlen. A szenátusban 16 mandátumra választottak újra és ebből tizenhárom a republikánusok nyertek el.

Igenis, hazudik!

A Keleti Újság Kós Károly tegnapi cikkére válaszolva törvényes lépéseket ígér ellene, amiért megírta, hogy a Keleti Újság rágalmoz és hazudik. A magyarpárti hivatalos tehát ígéri, hogy sajtópert indít Kós Károly ellen. Nem hiszük el, hogy valóban megindítja. De hogy több vádlottja lehessen annak a pernek, hát kijelentjük: a Keleti Újság mai védekezése is hem-

zseg a tudatos ferdtésektől és hazugságoktól. A megvásárolt hivatalos, amely cinikusan azzal véli megcáfoltatni érveinket, hogy „liberálistá párti hivatalosnak” állít bennünket, igenis szándékosan valótlan állít, gonoszul gyanúsít és vakmerően hazudik. És most lássuk a beigért sajtópert. De el ne felejtsek megindítani!

HÖLGYEIM! Szenzációs olcsó árban szerezhetik be a legújabb divatu kalapokat

»IDEAL« KALAPSZALON

Cluj, Str. Regele Ferdinand 8. (volt Wesselényi-utca)

Befejeződött Kolozsvárt az idegenellenőrzés

(Kolozsvár) A kolozsvári munkafelügyelőségen befejeződtek az idegen ellenőrzések. Az idegen ellenőrzésre 1466 külföldi állampolgár jelentkezett. Kolozsvárról 756, Torda-megyéből 278, Szilágy-megyéből 180, Szamos-megyéből 140 és Naszód-megyéből pedig 112 idegen állampolgár kü-

dötte be okmányait felülvizsgálat végett.

Az ellenőrző bizottság igen enyhén kezelte a revíziót és a szemlére jelentkezetteknek majdnem százszázalékban megadta a jövő évre a tartózkodási engedélyt.

A kolozsvári tanfelügyelőség sikkasztói felett ítélt a tábla

Luput 4 évre, Porutiut 6 hónapra ítélték, Oltean tanfelügyelőt felmentették

(Kolozsvár) Nagy feltűnést keltett annak idején a kolozsvári tanfelügyelőség feléledett sikkasztás, amelynek néhány tisztviselő a fizetési izek meghamisítása révén követett el. A bíróság elé állított vádlottakat a királyi törvényszék bűnösnek találta s va-

lamenyiüket hosszabb-rövidebb ideig tart ószabadságvesztésre ítélt. Az ügy az elítéltek felelőssége folytán a királyi tábla elé került, amelynek Mănescu-tanácsa a törvényszék ítéletének megváltoztatásával tegnap Porutiut Vasul írodatisztet 6 hónapi fog-

házra, Lupu Emil tollnokot 4 évi fegyházra és az elsikkasztott 800.000 lej megtérítésére ítélte. Oltean Sándor tanfelügyelőt felmentette a vád és következményei alól. Az ítéletnek Olteanra vonatkozó része jogerőre emelkedett. Az elítelt vádlottak védői semmi ségi panaszt nem jelentettek be.

MIHÁLY KIRÁLY NEVENAPJA

(Kolozsvár) Ma, Szentmihály napján az egész országban Mihály király nevenapját ünnepelik.

SÜLYOS ÍTÉLETET HOZOTT A HADBIRÓSÁG A MONSTREPERBŐL KIMARADT VÁDLOTTAK ÜGYÉBEN

(Kolozsvár) A hadbíróság tegnap este a Rosenfeld Sándort nagyváradi kereskedelmi alkalmazottak titkárárt 5 évi börtönrre és 50 ezer lej pénzbüntetésre, Nemes Ilona szatmári munkásnőt 1 évi börtönrre és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte.

AZ „AURORA” ÜGYE

Utólagosan nyert információink szerint az „Aurora” biztosító kolozsvári fiókja soha nem volt bezárva és a lak-punkban említett eset nem a Takarékpénztár és Hitebankkal, hanem egy más nagy kolozsvári pénzintézettel fordult elő.

MA VÁLASZTJÁK MEG A KOLOSZVÁRI R. KATH. EGYHÁZKÖZSÉG FÖGÖNDNOKÁT

(Kolozsvár) A kolozsvári rom. kath. egyházközség ma, november 8-án délután 5 órakor tartja meg rendkívüli közgyűlését. A tárgysorozaton a dr. Nemes Ferenc főgondnok lemondásával megüresedett főgondnoki tisztség betöltése és egy Status gyűlési tag megválasztása szerepel.

A főgondnoki tisztségre dr. Jelen Gyula ügyvédet, a kolozsvári katolikus Népszövetség elnökét kérték fel. Dr. Jelen vállalta a jelöltetést és miután rajta kívül más komoly jelölt nincs erre a tisztségre, bizonyosra vehető a megválasztása. A Status gyűlésbe pedig Merza Gyulát választják meg.

— Orvosi hír. Dr. Ornstein Mór fogorvosi rendelőjét áthelyezte Regele Ferdinand 5. szám alá (Szabó Jenő ház). Rendel 9—12 és d. u. 4—7 óráig.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Felelős szerkesztő:
SERESS JÓZSEF